

VEGYESEK.

Erdély és a részek nemessége 1642-ben. Az Orsz. Levéltár Rákóczy gyűjteményében, egy följegyzés van ezzel a czimmel „Rákóczy Györgynek a kik juramentumokat deponálták a vármegyéken in anno 1642.“ Ez tehát azoknak jegyzéke, akik 1642-ben az ifju II. Rákóczy Györgynek a hűségesküt letették. Az eskütétel régi erdélyi szokás, melyet a fejedelem trónraléptekor gyakoroltak egészen V. Ferdinándig. A hűségesküt a városokban minden polgárnak, a megyéken minden nemesnek le kellett tennie, fej- és jószágvesztés terhe alatt. E jegyzékből tehát Erdély s a részek nemességének megközelítő számát kapjuk, ami valószínűleg unicum népességtörténeti adataink közt. A számok pontosságát ellenőrizni természetesen nem tudjuk, de bizvást föltehető, hogy olyan szigorú büntetés terhe alatt kivéve a tehetetlen öregeket és betegeket, alig maradhatott el valaki. E számokban bennefoglaltatnak az összes felnőtt esküképes nemesek, s bizonyára a nemes özvegyasszonyok is. E szerint tehát az esküt letette:

Fejérvár megyében	600	nemes személy
Hunyad	661	„ „
Küküllő	119	„ „
Kolozs	184	„ „
Torda	203	„ „
Doboka	213	„ „
Belső-Szolnok megyében	168	„ „
Összesen:	2148	nemes személy
Bihar megyében	1594	nemes személy
Mármaros	1918	„ „
Zaránd	579	„ „
Kraszna	231	„ „
Szörény	139	„ „
Közép-Szolnok megyében	679	„ „
Összesen:	5140	nemes személy
Végösszeg:	7288	nemes személy

Mint arányszámok is megbecsülhetetlen adatok. Érdekes, hogy Erdélyben a nemesség legsűrűbb Hunyadban, mert itt volt a legtöbb, jórészt oláh eredetű egy telkes, vagy mint Erdélyben hívták „egy-házi“ nemes. De még nevezetesebb az, hogy egész Erdélyben félannyi nemes ember se volt, mint a részekben. Maga Mármaros — az oláh és orosz eredetű kismemesek megyéje — majdnem annyi nemest számlált mint egész Erdély. Még a török igáját nyögő Szörénymegyében is tekintélyes számú nemesség maradt fenn. —*rl.*—

A budai kam. jószágkormányzóság hivatalai 1686—98-ig. Folyóiratunk e. i. 285—297. lapján az 1686-ban fölállított budai kamarai jószágkormányzóság alá tartozó összes hivatalok jövedelmeinek s kiadásainak kimutatását 1700-ig tettem közzé. Most e kimutatásnak egy másik példánya került kezembe, a mely e nevezetes jószágkormányzóság történetét más oldalról is megvilágítja, minthogy a számokon kívül, az egyes hivatalok működéséhez is habár csak 1698-ig nyújt adatokat, s voltaképen a kimutatás számadatait magyarázza és néhány ujjal kipótolja.

Azért ezeket is, a kimutatás sorrendjében összeállítva, sietek közzétenni.

Budai harminczad- és vámhivatal. E hivatal, 1686. szept. 17-én történt felállításától kezdve 1697. aug. 7-én történt haláláig *Hochwarth* Mihály harminczados kezelte évi 2080 frt fizetéssel és 175 lakáspénzzel. Eleinte 1—1 ellenőr, áru-vizsgáló (*Beschauer*) és fölvigyázó és 3 lovas kerülő (*Überreiter*) volt mellette, de 1689-ben a fölvigyázónak, 1692-ben egy kerülőnek, 1696-ban pedig az áru-vizsgáló állását beszüntették, a mivel évi 541 frt megtakarítást hoztak létre. A jövedelem 1691. óta csökkent, a minek oka az 1691-ben pusztító *pestis* és hogy 1693. óta majd minden markotányosnak, ki az alvidéki hadsereg-nél kereskedett, a bécsi udv. kamara vámmentességet engedélyezett, végül hogy mivel a hivatal fő emberei távol laktak, a harminczadra gyakran csak az irnok vagy az áru-vizsgáló ügyelhetett föl. *Hochwarth* utóda *Püringer* György lett, a régi fizetés mellé 800 frt pótlékkal. A hathatósabb felügyelet érdekében, hivatalos helyiségnek a vizivárosban lévő *Hochenwarter*-féle házat vették meg, a hol a harminczados és ellenőr lakását is berendezték.

Budai kam. tisztartóság. Jövedelmeinek tulnyomó része a *tizedből* állott s ehhez még a váci püspökség tizedeit is kibérelték. A tized-bort pénzzé tették, a gabonát pedig részben a katonaság élelmezésére fordították. A fogyasztási adót (*accis*) csak 1694-ig szedték. A tisztartóság *sörfőzőjét* 1696. november 1-étől 3 évre 2000 frtéért és a